

Bendrai finansuojama pagal
Europos Sąjungos programą
„Erasmus+“

UŽSAKOVAS:

KVALIFIKACIJŲ IR
PROFESINIO MOKYMO
PLĖTROS CENTRAS

Socialinės-ekonominės ir vadybinės
Molėtų rajono savivaldybės raidos analizės
– suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio
mokymo aspektu –
PRISTATYMAS

KONTEKSTAS IR UŽDAVINIAI

- Socialinės – ekonominės ir vadybinės Molėtų rajono savivaldybės raidos analizė atlikta 2020 m. spalio – lapkričio mėn., biudžetinės įstaigos Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro (toliau – KPMPC) užsakymu. Analizė parengta KPMPC vykdant projektą „Suaugusiųjų švietimo veiksmų plano nacionalinis koordinavimas: Lietuva“.
- Siekiant analizės tikslų:
 - **surinkti aktualūs statistiniai ir kokybiniai duomenys** apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo (toliau – SŠTPM) padėtį Molėtų rajono savivaldybėje bei joje įgyvendinamas atitinkamas programas ir priemones;
 - **atlikta Molėtų rajono savivaldybės socialinė – ekonominė ir vadybinė analizė**, sufokusuota į žmogiškųjų resursų (SŠTPM aspektu) atitiktį analizuojamo regiono darbo rinkos poreikiams;
 - **išnagrinėta SŠTPM pasiūla** Molėtų rajono savivaldybėje, atskirai įvertinant profesinių standartų ir modulinį profesinio mokymo programų teikiamas galimybes;
 - **išsiaiškinti** Molėtų rajono savivaldybėje organizuojamo SŠTPM **privalumai ir trūkumai**;
 - **aptarti gerosios praktikos pavyzdžiai**, pritaikyti Molėtų rajono savivaldybei;
 - **išanalizuoti surinkti duomenis bei pateiktos išvados ir rekomendacijos.**

ANALIZĖS TEMINĖS SRITYS (INDIKATORIAI)

1. **Prielaidos** SŠTMP Molėtų rajono savivaldybėje.
2. Suinteresuotų šalių **dalyvavimas** formuojant poreikius ir įgyvendinant SŠTMP Molėtų rajono savivaldybėje.
3. **Parama** SŠTMP Molėtų rajono savivaldybėje.
4. Suinteresuotų šalių **informavimas** Molėtų rajono savivaldybėje.
5. **Tarpžinybiškumas, tarp-sektoriškumas** planuojant ir įgyvendinant SŠTMP priemones Molėtų rajono savivaldybėje.
6. Molėtų rajono savivaldybėje taikomų SŠTMP **priemonių įgyvendinimo tobulinimas ir inovacijos**.

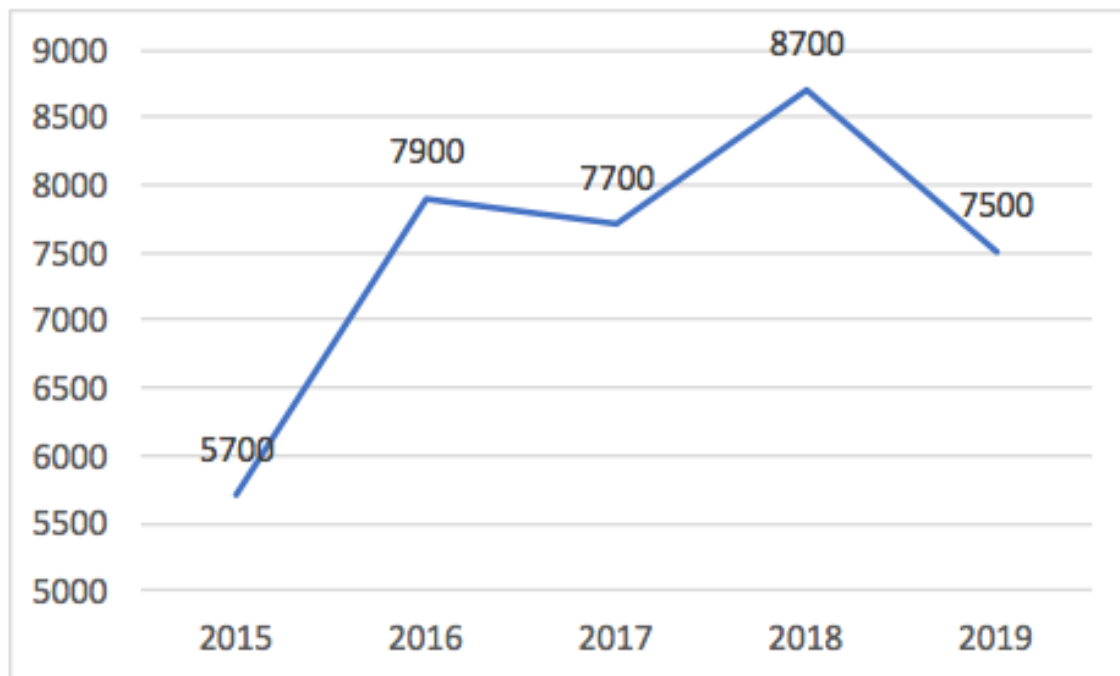
DUOMENŲ RINKIMO METODAI

- Pirma, 2020 m. spalio mėn. buvo **atlikti interviu** su Molėtų rajono savivaldybės administracijos atstovais;
- Antra, iš viešai prieinamų šaltinių buvo **surinkti** įvairūs - vertinimui reikalingi - **duomenys ir atlikta jų analizė, taip pat atlikta dokumentų analizė ir antrinių šaltinių analizė**;
- Trečia, **naudoti** savivaldybėje veikiančių su SŠTPM temomis dirbančių įstaigų / organizacijų ir bendruomenės atstovų **apklausos duomenys**. Apklausa vykdyta 2020 m. spalio mėn. Apklausoje dalyvavo 5 tikslingai parinkti asmenys - praktikai, todėl - šio tyrimo kontekste - jų pateikta informacija ir nuomonė laikytina patikima;
- Ketvirta, 2020 m. lapkričio mėn. suorganizuota **focus grupė**, kurioje aptartos preliminarios atliktos ataskaitos išvados tam, kad būtų išvengta netikslumų rengiant galutinę analizės ataskaitos versiją.

SAVIVALDYBĖS KONTEKSTAS (1)

1.3. Grafikas. Molėtų rajono savivaldybėje registruotų užimtų gyventojų skaičiaus dinamika 2015-2019 m.

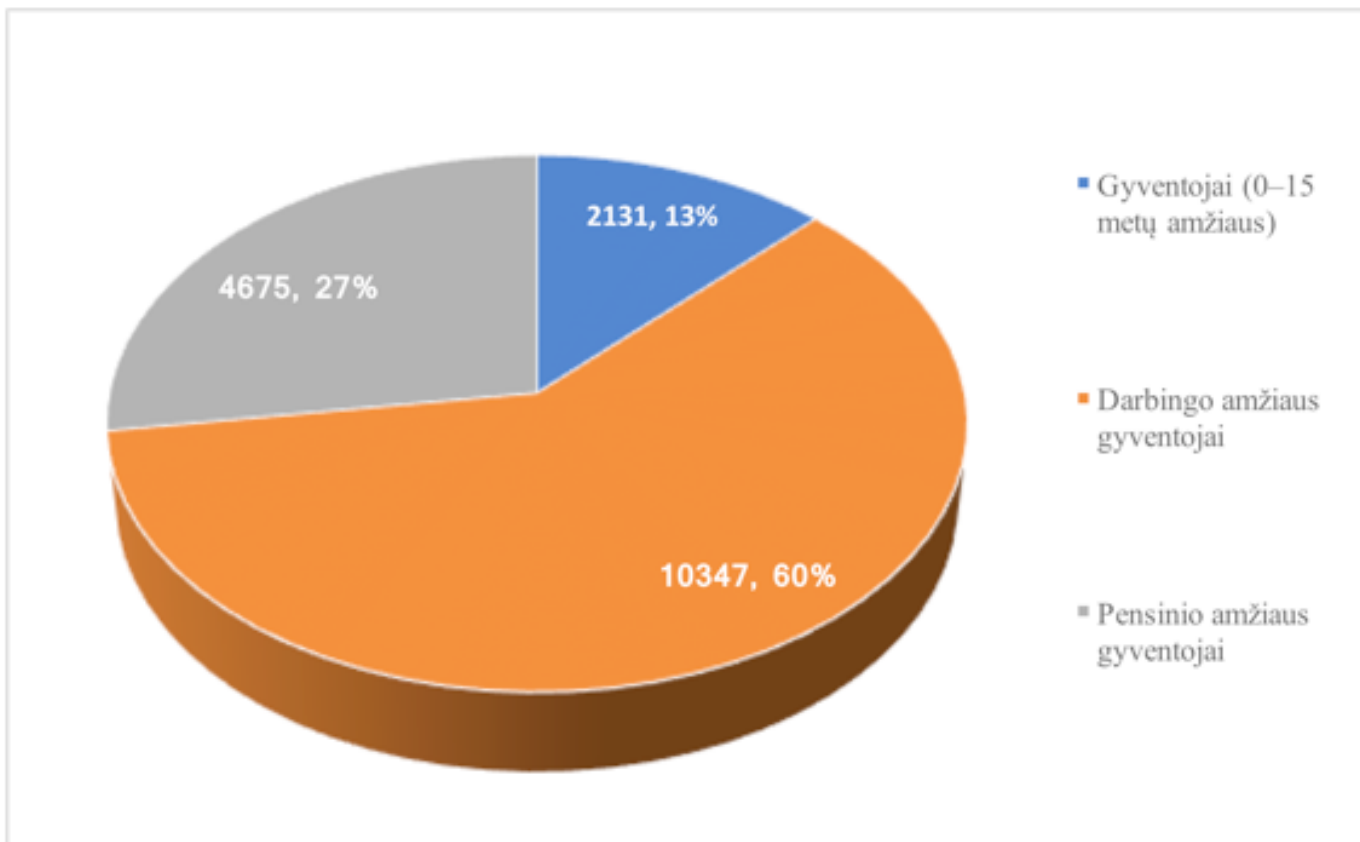

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2020 11 03

SAVIVALDYBĖS KONTEKSTAS (2)

1.2. Grafikas. Molėtų rajono savivaldybėje registruotų gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes (2020-07-01 situacija)

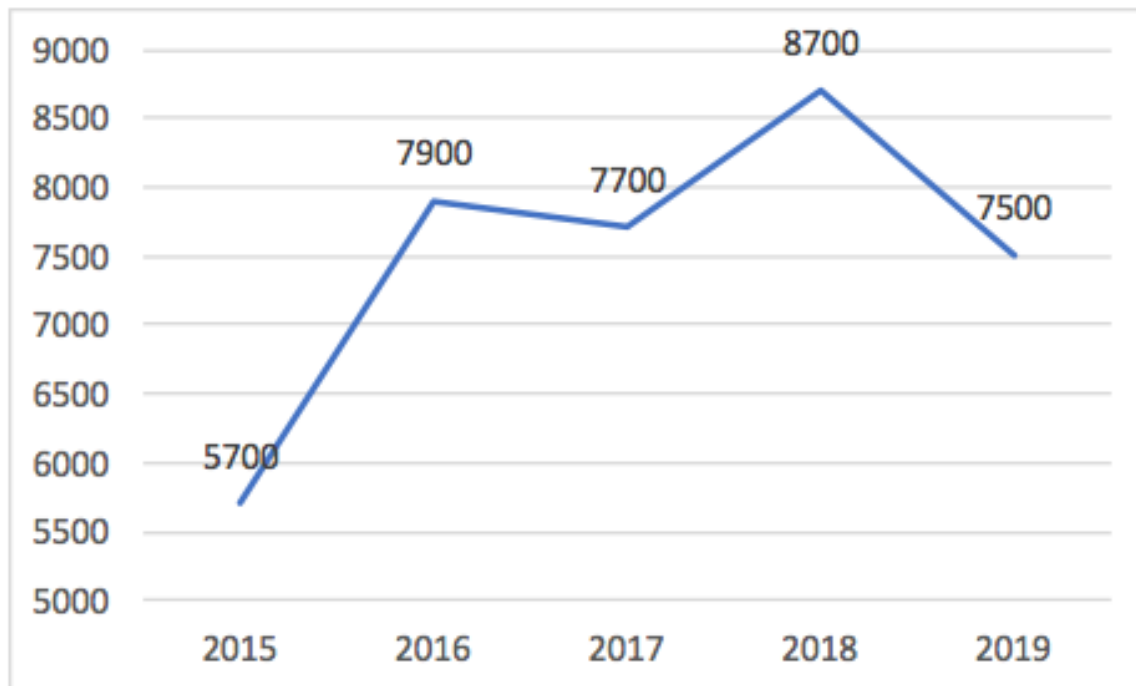

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2020 11 03

SAVIVALDYBĖS KONTEKSTAS (3)

1.3. Grafikas. Molėtų rajono savivaldybėje registruotų užimtų gyventojų skaičiaus dinamika 2015-2019 m.

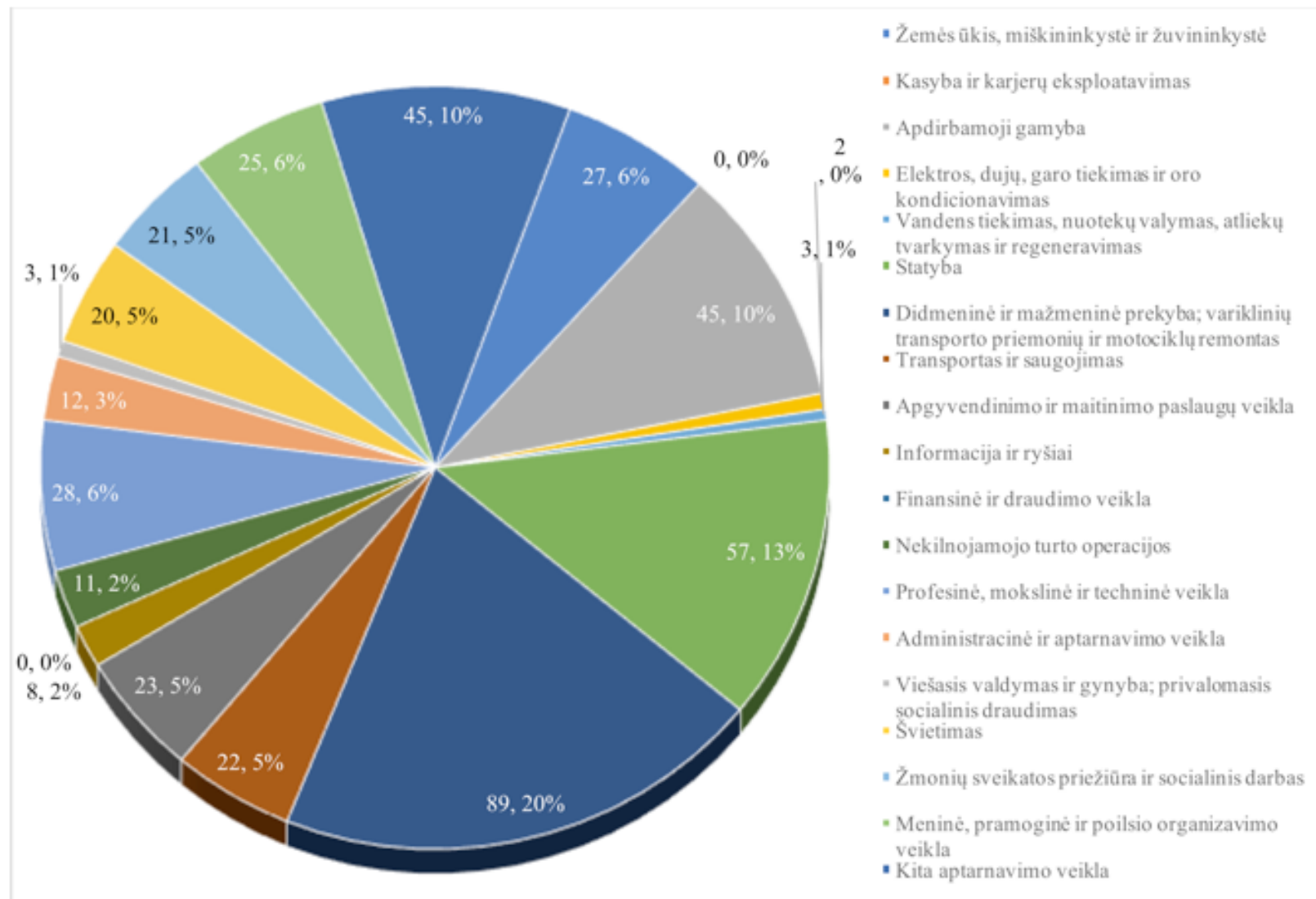

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2020 11 03

SAVIVALDYBĖS KONTEKSTAS (4)

1.4. Grafikas. Molėtų rajono savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų skaičius 2020 m.

1. Prielaidos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimui

PRIVALUMAI

- Rajono savivaldybės 2018-2024 metų strateginio veiklos plano 1.1.3 uždavinys “Viso gyvenimo mokymosi sąlygų sudarymas”, įtraukia dvi priemones “Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo programos įgyvendinimas” (1.1.3.1) ir “Trečiojo amžiaus universiteto veiklos skatinimas” (1.1.3.1)
- Alantos technologijos ir verslo mokykla vykdo itin rajonui reikalingas ir paklausias socialinio darbuotojo padėjėjo ir padavėjo-barmeno profesinio mokymo programas.

TRŪKUMAI

- Dauguma su švietimo tematika dirbančių institucijų / įstaigų koncentruojasi į darbą su priešmokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikais ir jaunimu, bet ne suaugusiais asmenimis.
- Savivaldybei būdingas nepakankamai išplėtotas su suaugusiais asmenimis dirbančių įstaigų / organizacijų tinklas.
- Savivaldybėje siūlomos daugiau užimtumo ir bendrųjų kompetencijų (raštingumo) gerinimo, bet ne tikslinės profesinio tobulėjimo paslaugos.

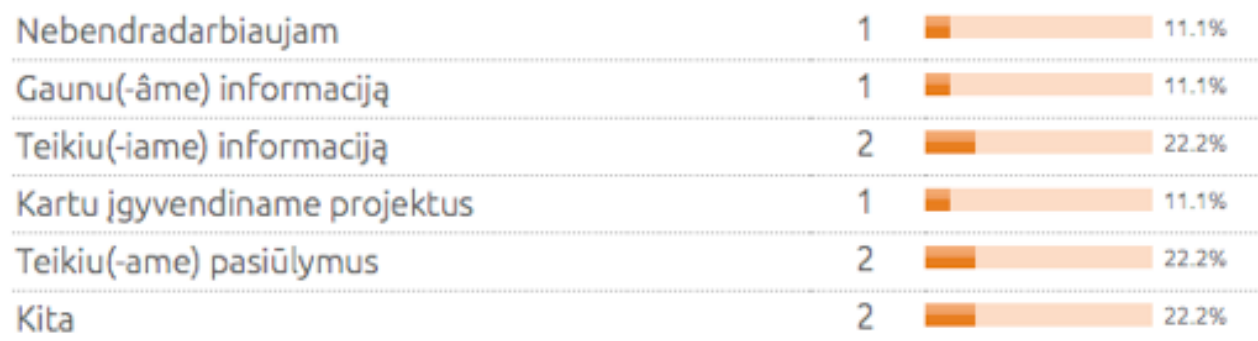
REKOMENDACIJOS

- **Apsvarstyti įgyvendinamų priemonių įvertinimo galimybes** – tiek esamus planavimo dokumentus, tiek informaciją, kurios pagrindu priimami sprendimai dėl poreikio tam tikras priemones įtraukti į veiksmų planus.
- Svarstyti galimybę **organizuoti užsiėmimus suaugusių asmenų tobulinimosi verslumo** tema, taip pat profesinių kompetencijų **įgijimo sveikatinimo, apgyvendinimo ir maitinimo** bei **prekybos** srityse. Itin svarbu **organizuoti** kuo intensyvesnį darbą su suaugusiais gyventojais, aiškinantis jų problemas ir poreikius bei siekiant kuo daugiau šių asmenų išlaikyti dirbančius, ar darbo vietas sau susikuriančius Molėtų rajono savivaldybėje.

2. SUINTERESUOTŲ ŠALIŲ DALYVAVIMAS (1)

3.1.1. Grafikas. Kokiais būdais Jūs / Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė bendradarbiauja su savivaldybės administracijos švietimo skyriumi, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis? N=5.

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

2. SUINTERESUOTŲ ŠALIŲ DALYVAVIMAS (2)

3.1.2. grafikas. Ar Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė teikia pasiūlymus dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo? N=5.

pasiūlymus savivaldybės administracijai

pasiūlymus savivaldybės įstaigoms

pasiūlymus suaugusiųjų švietimo įstaigoms / organizacijoms

pasiūlymus tęstinio profesinio mokymo įstaigoms

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

2. SUINTERESUOTŲ ŠALIŲ DALYVAVIMAS

PRIVALUMAI

- Nenustatyta.

TRŪKUMAI

- **Mažas suinteresuotų šalių dalyvavimas** arba visai nedalyvavimas svarstant klausimus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema.
- **Mažas analizuojamų klausimų įtraukimas** (dėl pasiūlymų nebuvimo) į įstaigų planus ir darbotvarkę.
- **Dalinis atsižvelgimas** į teikiamus pavienius pasiūlymus.
- Savivaldybės administracijos padaliniuose ir savivaldybės įstaigose suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui nesant dažna tema, **suinteresuotos šalys greičiau nedalyvauja** minėtų institucijų ir įstaigų veikloje, nors žino tokią galimybę esant.

REKOMENDACIJOS

➤ Išnaudoti Alantos technologijos ir verslo mokyklą bei Molėtų meno mokyklą suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugoms plėtoti.

➤ Nors bendruomenės atstovai nedalyvauja įstaigų savivaldoje, jie turi konkrečių pasiūlymų dėl suaugusiems skirtų paslaugų pasiūlos plėtros. Tereikia būdų / mechanizmo tokiems pasiūlymams atsiradus arba reguliariai patekti į savivaldybės administracijos padalinių ir savivaldybės įstaigų posėdžių darbotvarkę.

○ *“turi būti paskirtas pilnu etatu dirbantis savivaldybės tarnautojas, atsakingas už suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą”;*

○ *“savivaldybė turėtų noriau klausyti ir daugiau išgirsti, taip pat greičiau imtis veiklos ir dirbti greičiau, kad siejami rezultatai taptų greičiau matomi”.*

3. PARAMA SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMUI IR TĘSTINIAM PROFESINIAM MOKYMOUI SAVIVALDYBĖJE (1)

4.1.1. Grafikas. Ar Jūs / Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė įgyvendino suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo veiklą / projektą kartu su savivaldybės administracija ar jos įstaigomis per pastaruosius 3 metus? N=5.

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

3. PARAMA SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMUI IR TĘSTINIAM PROFESINIAM MOKYMOUI SAVIVALDYBĖJE (2)

4.1.2. Grafikas. Pažymėkite ar sutinkate su žemiau įvardintais teiginiais. N=5.

Savivaldybės administracijos ir jos įstaigų finansinės paramos skyrimo tikslai atitinka Jūsų / Jūsų organizacijos / įmonės poreikius

Savivaldybės administracijos ir jos įstaigų finansinės paramos skyrimo sąlygos yra paprastos, nesudėtingos, atitinka Jūsų / Jūsų organizacijos / įmonės galimybes

Finansuojamos tos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo / plėtros priemonės, kurias Jūsų nuomone labiausiai reikėtų finansuoti

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

3. PARAMA SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMUI IR TĘSTINIAM PROFESINIAM MOKYMOUI SAVIVALDYBĖJE

PRIVALUMAI

- Programos 06.01.02 uždaviniui įgyvendinti 2020, 2021 ir 2022 metais numatyta skirti *neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo programos įgyvendinimui ir Trečiojo amžiaus universiteto veiklos užtikrinimui* atitinkamai: po **5,0 tūkst Eur ir 3,0 tūkst. Eur** kasmet

TRŪKUMAI

- Neformaliojo ugdymo veikloms **skiriamas finansavimas nėra tikslingai orientuotas į suaugusius asmenis**, atsižvelgiant į šios amžiaus grupės profesinio tobulinimosi poreikius.

REKOMENDACIJOS

➤ **Kaupti informaciją, vykdyti tyrimus, analizes ar apklausas, kurias atliekant surinktos informacijos pagrindu būtų identifikuotos aiškios problemos / poreikiai ir būtų nustatytas joms / jiems išspręsti / išpildyti reikalingų lėšų poreikis, kuris būtų numatomas finansavimo planuose, argumentuotai apginamas svarstant kasmetinį savivaldybės biudžetą ir skiriamas.**

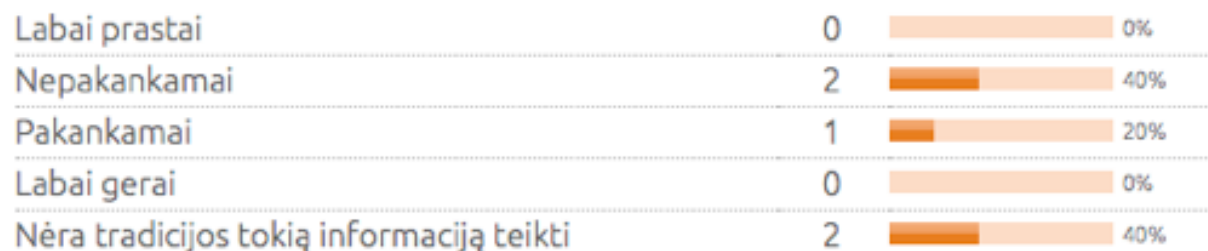
4. SUINTERSUOTŲ ŠALIŲ INFORMAVIMAS (1)

5.1.1. Grafikas. Įvertinkite, kaip savivaldybės administracija informuoja suinteresuotas šalis apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinamą N=5.

suaugusiųjų švietimą

tęstinį profesinį mokymą

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

4. SUINTERSUOTŲ ŠALIŲ INFORMAVIMAS (2)

5.1.2. Grafikas. Ar Jūs / Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė gauna informaciją iš savivaldybės administracijos apie: N=5.

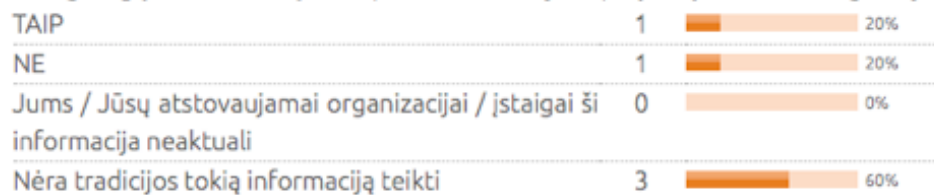
savivaldybės administracijoje svarstomus ir priimtus sprendimus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais

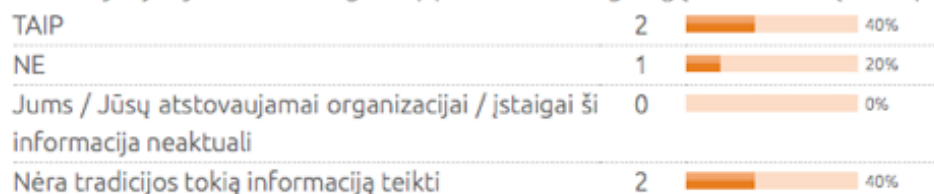
savivaldybės administracijos įgyvendinamas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės

suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo projektų finansavimo galimybes

savivaldybėje vykstančius renginius / posėdžius suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis

4. SUINTERSUOTŲ ŠALIŲ INFORMAVIMAS

PRIVALUMAI

- Nenustatyta.

TRŪKUMAI

- Nepaisant to, kad savivaldybėje prieinamų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų pasiūla yra santykinai maža, **informacija** apie jų teikimą **nėra koncentruota nei viename iš bendruomenei viešai prieinamų informavimo kanalų.**
- Nepaisant to, kad jiems aktualią informaciją bendruomenės atstovai randa, tos **nedažnos žinutės nėra išsamios ir pakankamai aiškios.**

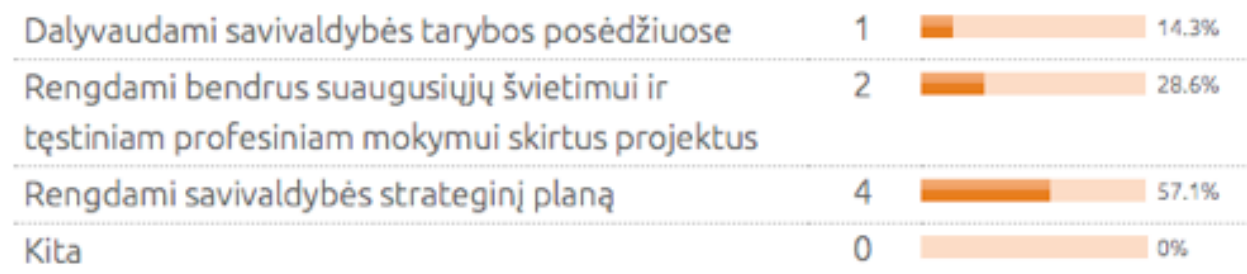
REKOMENDACIJOS

- Svarstyti galimybę sukurti (**savivaldybės interneto svetainės skiltį?**) ir imti naudoti vieną informacijos apie suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą teikimo kanalą.
- Užtikrinti bendruomenės poreikius atitinkančių suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikimą.

5. TARPŽINYBIŠKUMAS, TARPSEKTORIŠKUMAS

6.1.1. Grafikas. Kokiu būdu skirtingi savivaldybės administracijos padaliniai bendradarbiauja tarpusavyje tirdami, planuodami bei inicijuodami suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą? N=5.

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

5. TARPŽINYBIŠKUMAS, TARPSEKTORIŠKUMAS

PRIVALUMAI

- 2019 m. savivaldybės vadovybės iniciatyva buvo įkurta Molėtų rajono verslo taryba.
- Rengiami strateginiai ir planavimo dokumentai iš esmės atitinka nacionaliniuose dokumentuose fiksuojamus prioritetus ir nurodomas veiklos kryptis.

TRŪKUMAI

- Daugiau iniciatyvos galėtų kilti ypatingai iš savivaldybės kultūros ir švietimo skyriaus.
- Strateginiuose ir planavimo dokumentuose yra vos kelios nuostatos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema.
- Savivaldybės kultūros ir švietimo skyriaus veiklos planuose šiems temoms dėmesio skiriama nepakankamai.

REKOMENDACIJOS

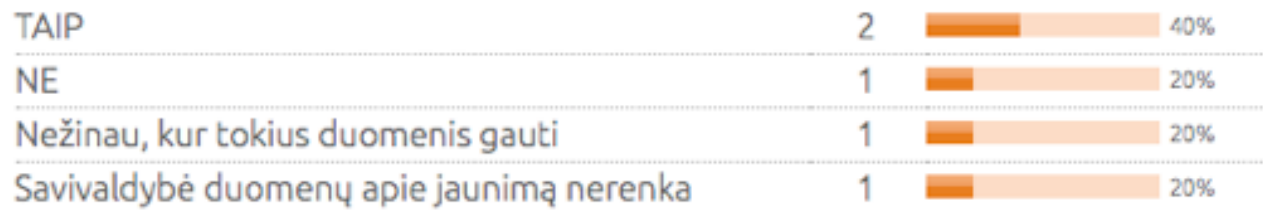
- Kol kas realiai nesant sprendžiamiems analizuojamos temos klausimams, **dera svarstyti dėl kolegialios grupės, kuri būtų atsakinga už suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtojimo strategijos / plano parengimą, sudarymo.**
- Inicijuoti diskusiją dėl šių temų aktualumo ir naudos, kurios pagrindu būtų parengtas ir patvirtintas konkrečių veiklos priemonių planas, Tarybai įsipareigojant šioms priemonėms skirti deramą dėmesį planuojant kasmetinį savivaldybės biudžetą.

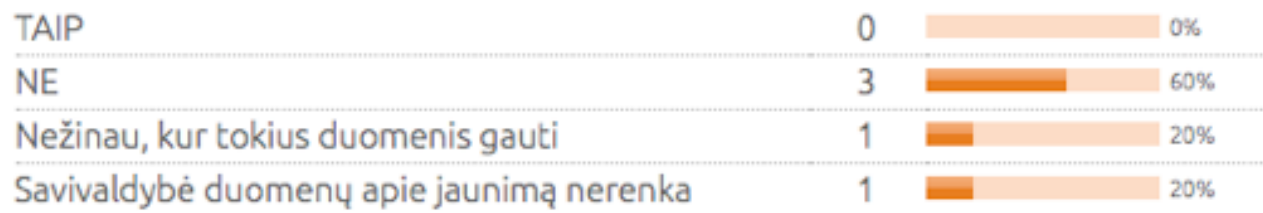
6. SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO IR TĘSTINIO PROFESINIO MOKYMO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO TOBULINIMAS IR INOVACIJOS(1)

7.2.1. Grafikas. Ar naudojotės savivaldybės administracijos surinktais duomenimis apie: N=5.

suaugusiųjų švietimą

tęstinį profesinį mokymą

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

6. SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO IR TĘSTINIO PROFESINIO MOKYMO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO TOBULINIMAS IR INOVACIJOS(2)

7.4.1. Grafikas. Ar Jūs / Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė tiria suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo poreikius? N=5.

suaugusiųjų švietimo

tęstinio profesinio mokymo

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

6. SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO IR TĘSTINIO PROFESINIO MOKYMO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO TOBULINIMAS IR INOVACIJOS

PRIVALUMAI

- Nenustatyta.

TRŪKUMAI

- Tęstiniai suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tyrimai nėra atliekami.
- Taikomų priemonių įgyvendinimo duomenys nėra kaupiami ir sisteminami.
- Priemonių įgyvendinimo pažangos vertinimas nėra atliekamas.

REKOMENDACIJOS

➤ Kolkas realiai nesant sprendžiamiems analizuojamos temos klausimams, **dera svarstyti dėl kolegialios grupės, kuri būtų atsakinga už suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtojimo strategijos / plano parengimą, sudarymo. Inicijuoti diskusiją dėl šių temų aktualumo ir naudos, kurios pagrindu būtų parengtas ir patvirtintas konkrečių veiklos priemonių planas.**

7. GEROJI PRAKTIKA

Nėra identifikuota nei vieno gerosios praktikos pavyzdžio, kuris būtų susijęs tiesiogiai su analizuojama tema.

Nepaisant to, sektina praktika Molėtų rajono savivaldybėje galima vadinti **2019 m. savivaldybės vadovybės iniciatyva įkurtą Molėtų r. verslo tarybą**, kurią sudaro įvairių verslų atstovai, nevyriausybinių sektoriaus atstovai, ūkininkai ir kt. Šiame formate savivaldybė analizuoja, kokias perspektyvas verslas mato ateityje, kokius poreikius jie turi, koks poreikis kils ateityje. Šioje taryboje buvo išgirsta ir suprasta, jog rajone trūksta techninės pakraipos specialistų. Čia buvo nuspręsta, jog savivaldybė turi investuoti į vietinio jaunimo verslumo ugdymą. Sveikintinas ir **savivaldybės mero inicijuotas verslo pusryčių formatas**, kuris pirmąjį kartą nebuvo itin sėkmingas, bet tai tik pradžia ir ilgainiui situacija gali pasikeisti.

BAIGIAMOSIOS IŠVADOS

1. Molėtų rajono savivaldybės administracijai siūlytina neatidėliojant atlikti tyrimus, suplanuoti, skirti finansavimą ir įgyvendinti priemones, kurios savivaldybės teritorijoje užtikrintų:

- suaugusiųjų švietimo tęstinio profesinio mokymo plėtrą;
 - suaugusiųjų (ypač netekusių ilgalaikio darbo) galimybių įsidarbinti padidėjimą;
 - suaugusiųjų (ypač pensinio amžiaus) kūrybiškumo ir verslumo skatinimą;
 - rūpinimąsi suaugusiųjų emocine sveikata ir priklausomybių prevencija;
 - verslo atstovų dalyvavimo, aktyvumo ir savanorystės užtikrinimą;
- socialinės atskirties mažinimą ir kt.

2. Preliminarios sritys, kuriose turėtų būti sukurta tęstinio profesinio mokymo paslaugų pasiūla:

- Sveikatinimo;
- Apgyvendinimo ir maitinimo;
- Didmeninės ir mažmeninės prekybos.

AČIŪ UŽ DĖMESĮ

